

Åsmund Tveit
Tveitevegen 46
5966 EIVINDVIK

Svar på søknad om utplanting av sitkagran til skogproduksjon - Åsmund Tveit

Vi viser til søknad frå deg datert 24.11.2016 om utplanting av det utanlandske treslaget sitkagran for skogproduksjon.

Etter vårt syn er det ikkje godtgjort at utplantinga ikkje vil føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet. Dei moglege skadeverknadane på det biologiske mangfaldet overstig etter vårt syn fordelane med auka tilvekst.

Med heimel i forskrift om utsetjing av utanlandske treslag til skogbruksføremål, jfr. naturmangfaldlova § 30, avslår Fylkesmannen i Sogn og Fjordane søknaden om utplanting av 7500 sitkagran på gnr/bnr 26/10 i Gulen kommune.

Bakgrunn

Forskrift om utsetjing av utanlandske treslag trådde i kraft 1. juli 2012, og skal hindre at utplanting av utanlandske treslag får uheldige følgjer for naturmangfaldet. Forskrifta har heimel i naturmangfaldlova, og det går fram av §30 i lova at utsetjing av utanlandske treslag krev løyve, og at slikt løyve ikkje kan bli gitt dersom det er grunn til å tru at utsetjinga kan føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet.

Søknaden gjeld utplanting av 7500 sitkagran (*Picea sitchensis*). Plantinga femnar etter søknaden om eit areal på 37 dekar i eit område der det tidlegare har stått sitkagran, på gnr/bnr 26/10 ved Setrelia nord for Tveit i Gulen kommune.

Gulen kommune fekk gjennomført kartlegging av viktige naturtypar i 2003 og 2004. Resultatet av kartlegginga ligg i Naturbasen (<http://kart.naturbase.no/>). Den viser at det ikkje er registrert viktige naturtypar i heile dalføret mellom Rutledal i nord og Nordgulen i sør. Det blir i rapporten frå kartlegginga likevel peika på at kommunen er relativt dårleg undersøkt: «*Kunnskapsmanglane er likevel fortsatt store. Det er opplagt mange lokalitetar som ikkje er fanga opp, og sjølv innafor kartlagte område er kunnskapen om artsmangfaldet ofte mangelfull. Det krevst vesentleg større kartleggjingsressursar før Gulen kommune har god nok kunnskap til å få ei forvaltning som tek vare på det biologiske mangfaldet.*» I gjennomgangen av naturtypar i Gulen kommune blir det mellom anna framheva at det bør gjennomførast ei systematisk kartlegging av biologisk verdifull skog i kommunen.

Det er gjort MiS-kartlegging (miljøkartlegging i skog) i Gulen kommune, og næraste registrerte førekomst av naturverdi ligg dryge 800 meter mot sørvest, i form av areal med «rik bakkevegetasjon».

Vurdering

Artsdatabanken har i *Fremmede arter i Norge, med norsk svarteliste 2012* klassifisert økologisk risiko for ei rekkje innførte artar. Sitkagran er vurdert til å vere av svært høg risiko, særleg som følgje av at arten viser tydeleg spreiring inn i kystlynghei som er ein truga naturtype, men også på grunn av betydelege effektar i opphavlege lauvskogsmiljø. Endra lystilhøve om våren og hausten, når lauvtree er snaue, og surt strøfall forventast å ha betydeleg innverknad på undervegetasjon (karplanter og moser) og andre organismar som sopp og dyreliv generelt. Nokre undersøkingar har konkludert med lita spreiring til kystlynghei, men betydeleg spreiring til tørrare veksestader. I enkelte tilfelle er det registrert problem med å plante vanleg gran på areal med sitkagran fordi den naturlege forynginga av sitkagrana tek overhand (Nygaard, P.H.; *Naturlig spredning av introduserte treslag*. Oppdragsrapport fra Norsk institutt for skogforskning 21/2000).

Sitkagran er oppgitt å normalt setje frø frå 15-20 års alder under våre tilhøve. Intervall for frøsetting er oppgitt til 3,5 år, med maksimal observert foryngelse på 20 000 ungplantar per dekar (DN-utredning 8-2012; *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold*). Dette er mellom dei høgaste verdiane som er registrert for noko treslag. Det same gjeld maksimal observert spreingsavstand, som i same kjelde er oppgitt til 80 meter. I vindeksponerte område i Sogn og Fjordane er det likevel registrert langt større spreingsavstandar enn dette, med spirande småplantar mange hundre meter frå næraste sitkaførekomst.

Fylkesmannen har forutan Artsdatabanken sine sider om framande artar vurdert eventuelle konflikhtar med prioriterte og utvalde naturtypar (Naturbasen), raudlista artar (Artskart), og våre eigne data om sensitive førekomstar (rovfugl o.a.) som er skjerma for offentleg innsyn. Det er som nemnt ikkje funne anna informasjon enn det som skriv seg frå MiS-kartlegging eit stykke mot sørvest. Vi må likevel leggje vekt på at naturtypekartlegginga i Gulen har klare manglar, og førekomsten av MiS-figurar stadfester at det kan vere naturverdiar i området som ikkje er kartlagde. Dessverre er MiS-kartlegginga i Sogn og Fjordane av ein slik karakter at vi ikkje kan stole på at den har fanga opp meir enn eit svært lite utval av naturverdiar. Til dømes har det i fylket blitt kartlagt fleire hundre førekomstar av den utvalde naturtypen hole og grove eiketre, men ingen av desse er fanga opp av MiS-kartlegginga. Der det trass i slike openberre generelle manglar faktisk finst registrerte MiS-figurar, er det grunn til å rekne med at skogen også i eit større omland kan ha naturverdiar.

Vi meiner at kunnskapskravet i naturmangfaldlova § 8 ikkje er godt nok oppfylt til å konkludere med at utplanting som skissert i søknaden ikkje over tid vil føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet. Til grunn for dette ligg sitkagrana sitt betydelege spreingspotensial inn i omgjevande skogareal, der naturverdiar er ukjente.

Rettleiinga til forskrift om utsetjing av utanlandske treslag seier også at ei vurdering av samla belastning på naturmangfaldet (naturmangfaldlova § 10) i tiltaksområdet skal inngå i behandlinga av søknaden. Det har tidlegare vore planta sitkagran på same areal som no er omsøkt, og dette tilseier at i alle fall sjølv utplantingsarealet er utan naturverdiar. Men treslaget sitt spreingspotensial tilseier ei etter kvart betydeleg belastning på omgjevnadane dersom sitkaførekomsten skal vidareførast med nyplanting. Spreiring utanfor omsøkt plantefelt vil det i praksis ikkje vere mogleg å nedkjempe utan å stille krav om innsats frå eigarane av tilstøytande areal, og dette finst det ikkje lovheimel for.

Vi viser også til naturmangfaldlova § 12 (miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar), som tyder at driftsmetodar o.a. skal tilpassast slik at ein unngår eller avgrensar skade på naturmiljøet. Vi meiner at det finst andre treslag som kan brukast, som gir mindre negative verknader.

Vedtak

Sitkagran er ein framand art som er klassifisert til å vere av svært stor økologisk risiko, og den omsøkte utplantinga omfattar eit stort areal med 7500 tre, slik at det er betydeleg fare for spreiiing til nærliggande område. Sitkagran set frø i relativt ung alder, har stort spreiiingspotensial, og utkonkurrerer heimleg vegetasjon. Det er etter naturmangfaldlova ikkje heimel for å gje løyve dersom det er grunn til å tru at utsetjinga kan føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet.

Etter vårt syn er det ikkje godtgjort at utplantinga ikkje vil føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet. Dei moglege skadeverknadane på det biologiske mangfaldet overstig etter vårt syn fordelane med auka tilvekst.

Med heimel i forskrift om utsetjing av utanlandske treslag til skogbruksføremål, jfr. naturmangfaldlova § 30, avslår Fylkesmannen i Sogn og Fjordane søknaden om utplanting av 7500 sitkagran på gnr/bnr 26/10 i Gulen kommune.

Klage

Dette vedtaket kan påklagast innan 3 veker etter at brevet er motteke, jf. reglane i forvaltingslova. Klagen sendast til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, og blir avgjort av Miljødirektoratet dersom Fylkesmannen ikkje gjer om vedtaket.

Med helsing

Hermund Mjelstad
seniorrådgjevar

Tore Larsen
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikkje underskrift.

Kopi pr. e-post til Gulen kommune